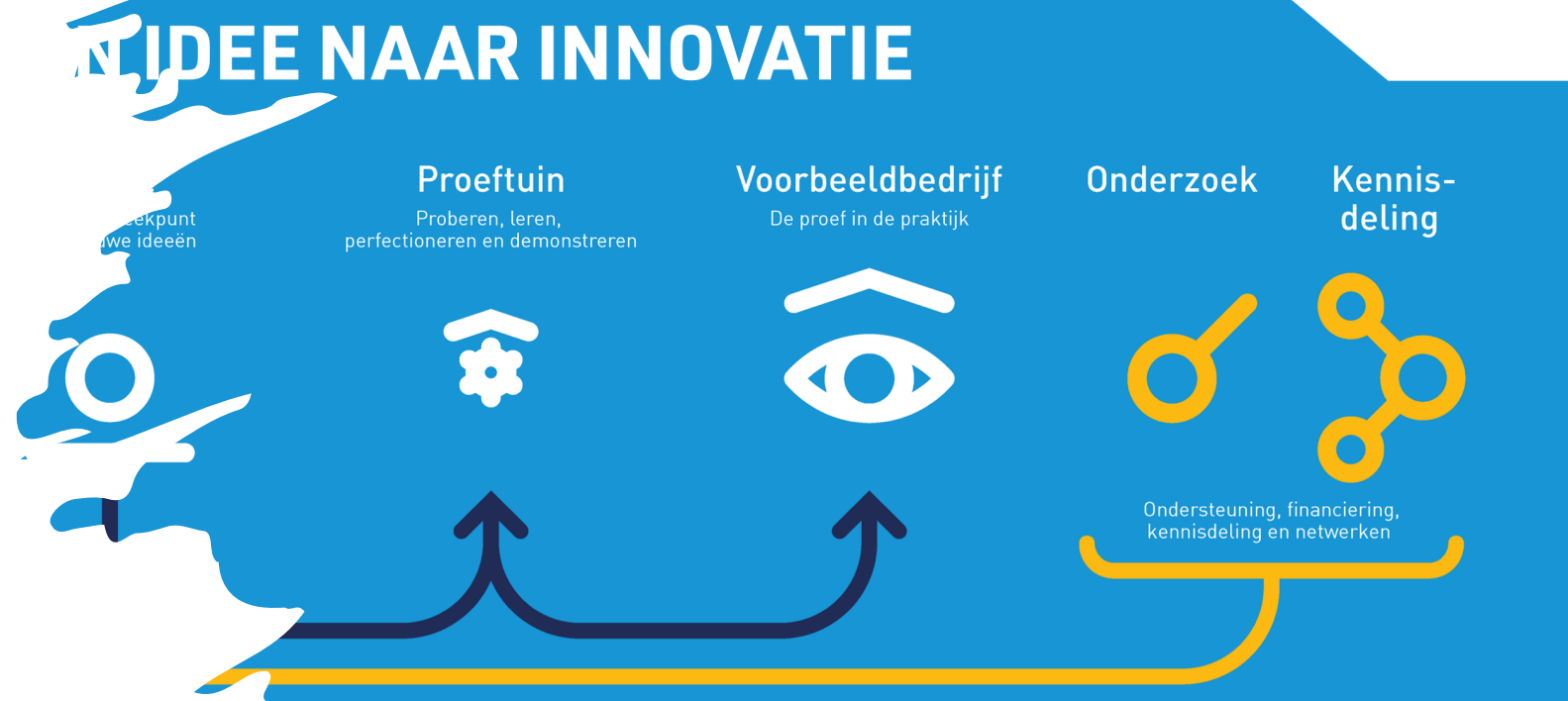

IDEE NAAR INNOVATIE

Van ideeën naar oplossingen voor een duurzame veehouderij: wat speelt er?

28 februari 2024

Ine-Jo Smits, Jan van de Beek

...kerse,
...van
...van den

...innovaties voor
...g en -verwaarding
...re* zonder het team en
...r NCM en Jan Roefs.

Vanuit VKON spreken we met Michiel Vreriks.

En vanuit de OostNL Jans Hoekman en Henk van den Graven

Waar komt een nieuwe
oplossingsrichting eigenlijk
vandaan?

Hor cm

A

B_v

BC

C₁ 100

De opgave

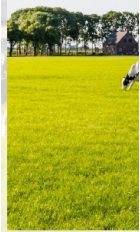
Ruimte voor ondernemerschap en innovatie

Advies Taskforce Versnelling Innovatieproces Stalsystemen

Versnellen van
innovatie voor een
toekomstbestendig
agrarisch
Nederland

Eindrapport kwartiermaker

Eindrapport kwartiermaker
8-7-2022

Nov 2020: “Het is belangrijk dat er met grote snelheid nieuwe veehouderij-oplossingen en innovatieve stallen worden ontwikkeld en in de praktijk geïmplementeerd ...”

Regieorgaan Versnellen
Innovatie Duurzame
Veehouderij (start begin 2024)

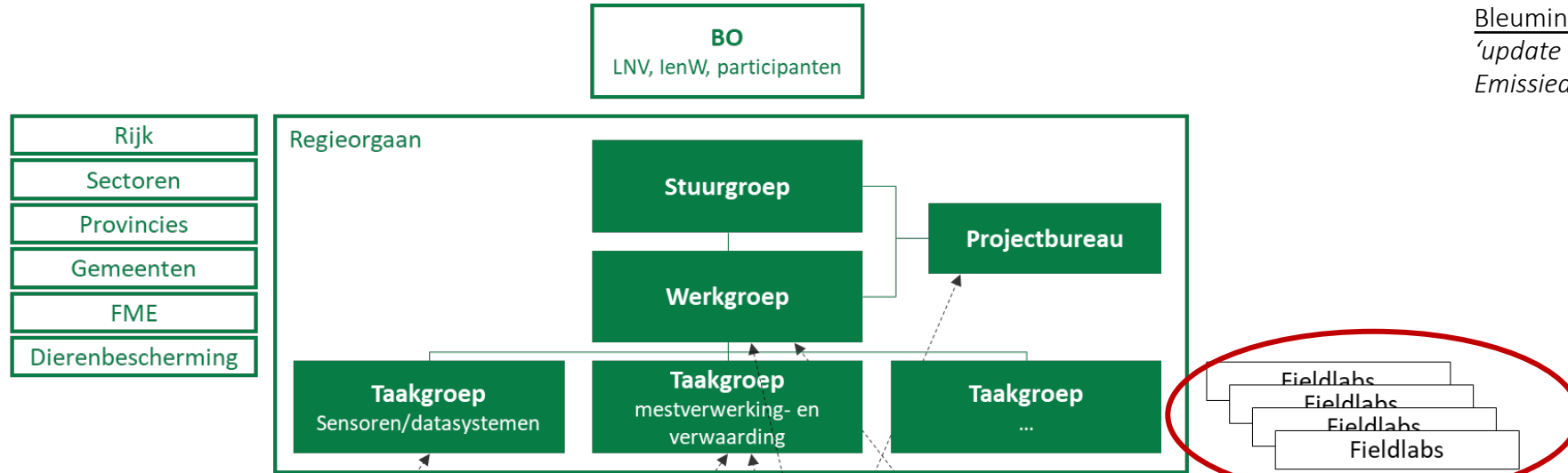
Versnellingsaanpak van
de samenwerkende
provincies (start begin
2023)

3 open deuren:

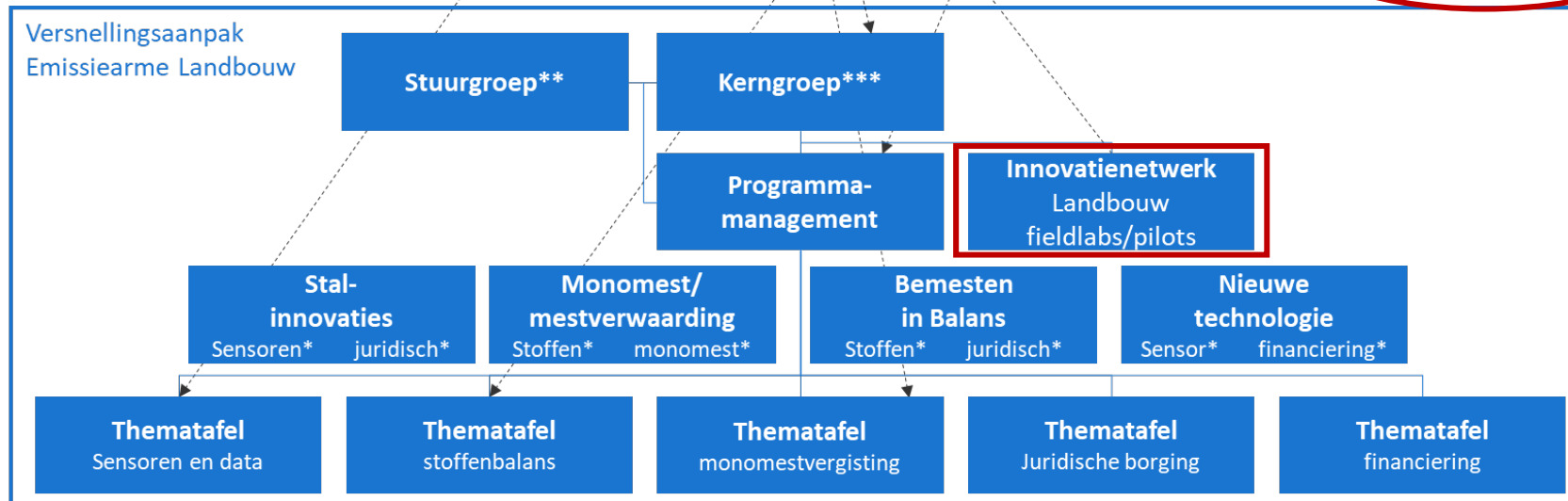
1. Complexe problemen pak je het beste op vanuit de praktijk;
2. Aan oplossingen werken voor de verduurzaming van de veehouderij (of welke sector ook) vergt samenwerking;
3. Innovatie slaagt als het past ... op het erf... voor de boer!

Problemen los je op vanuit de praktijk en op het juiste werkterrein

Uit de presentatie van Paul Bleumink (dd 18 januari 2024):
'update Versnellingsaanpak Emissiearme Landbouw'

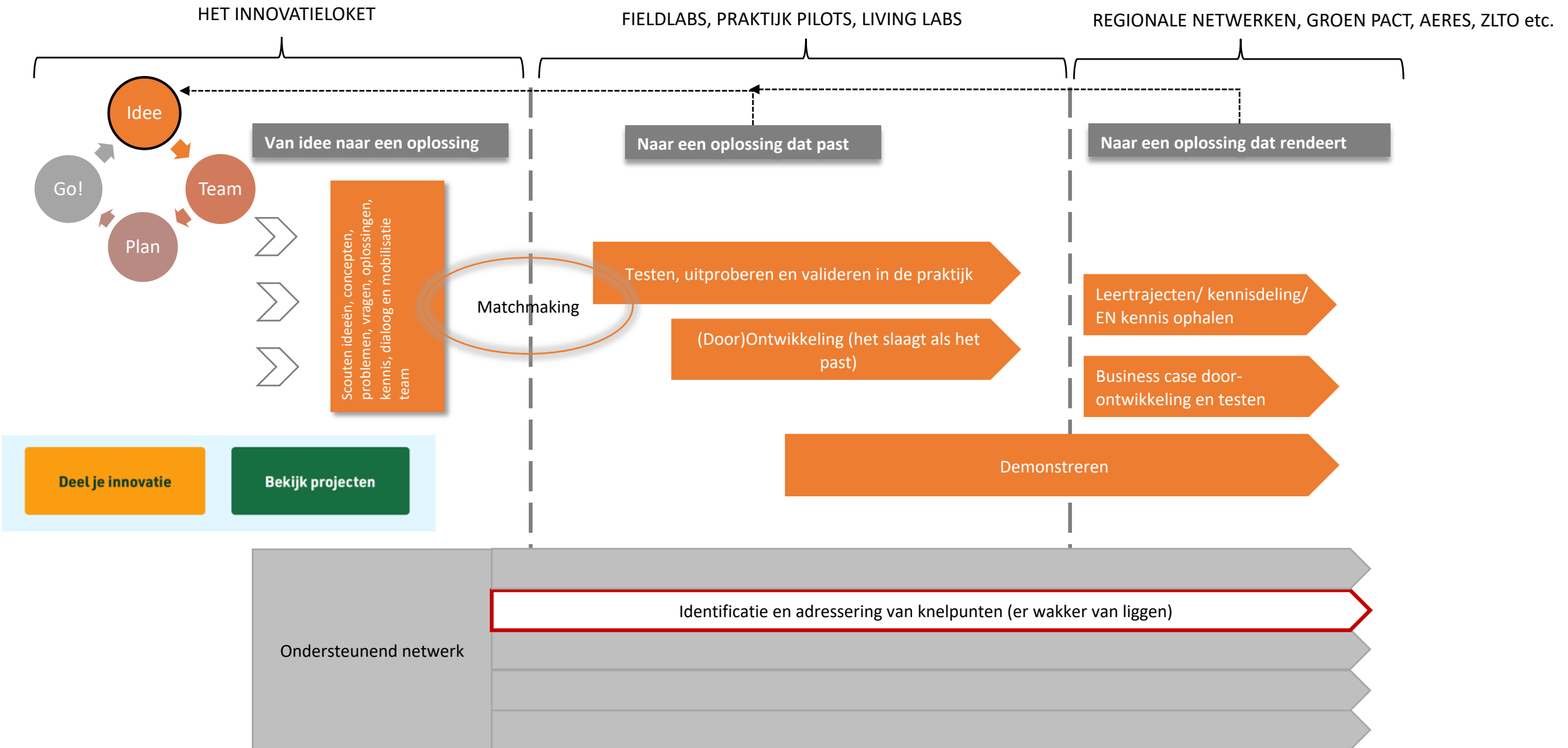

- Provincies
- Sectoren
- Rijk
- Gemeenten
- Omgevingsdiensten
- FME
- ROM's
- Overig

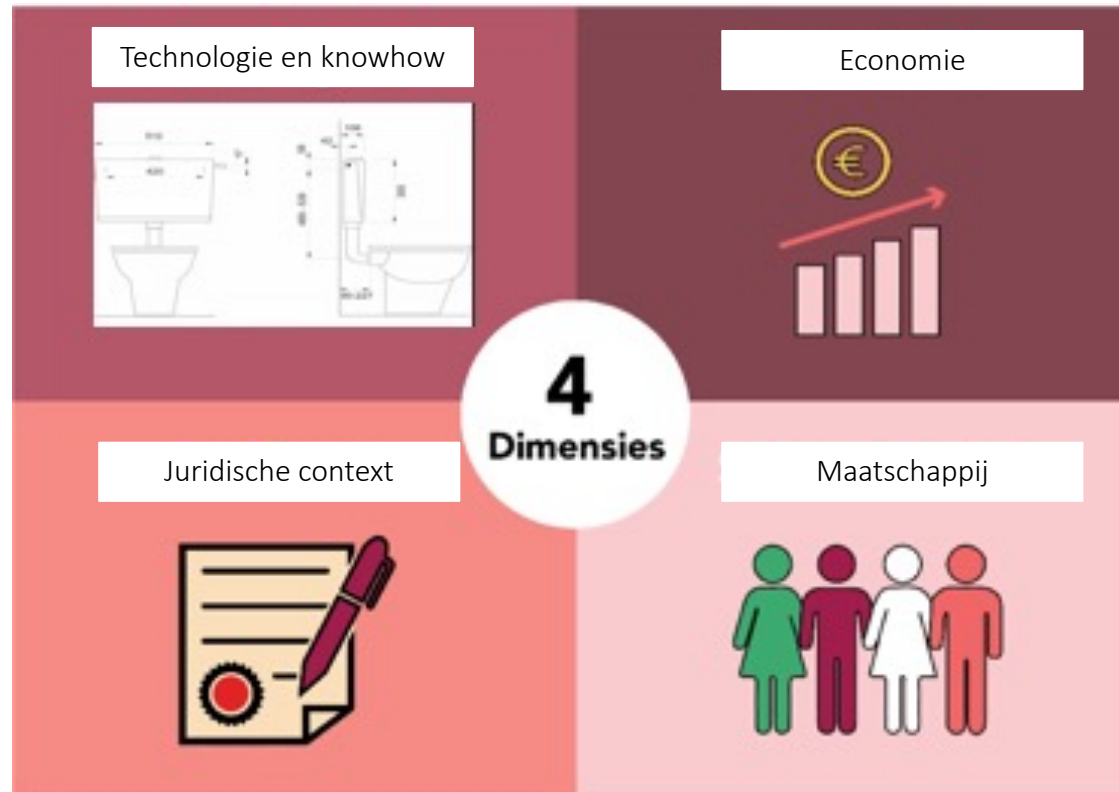
Het moet slagen ... op het erf

Dit doe je niet alleen: we bouwen een netwerk

Een oplossing 'slaat als het past' (rathenau)

Maar hoe vind je dit uit in je eentje?

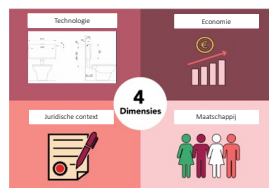
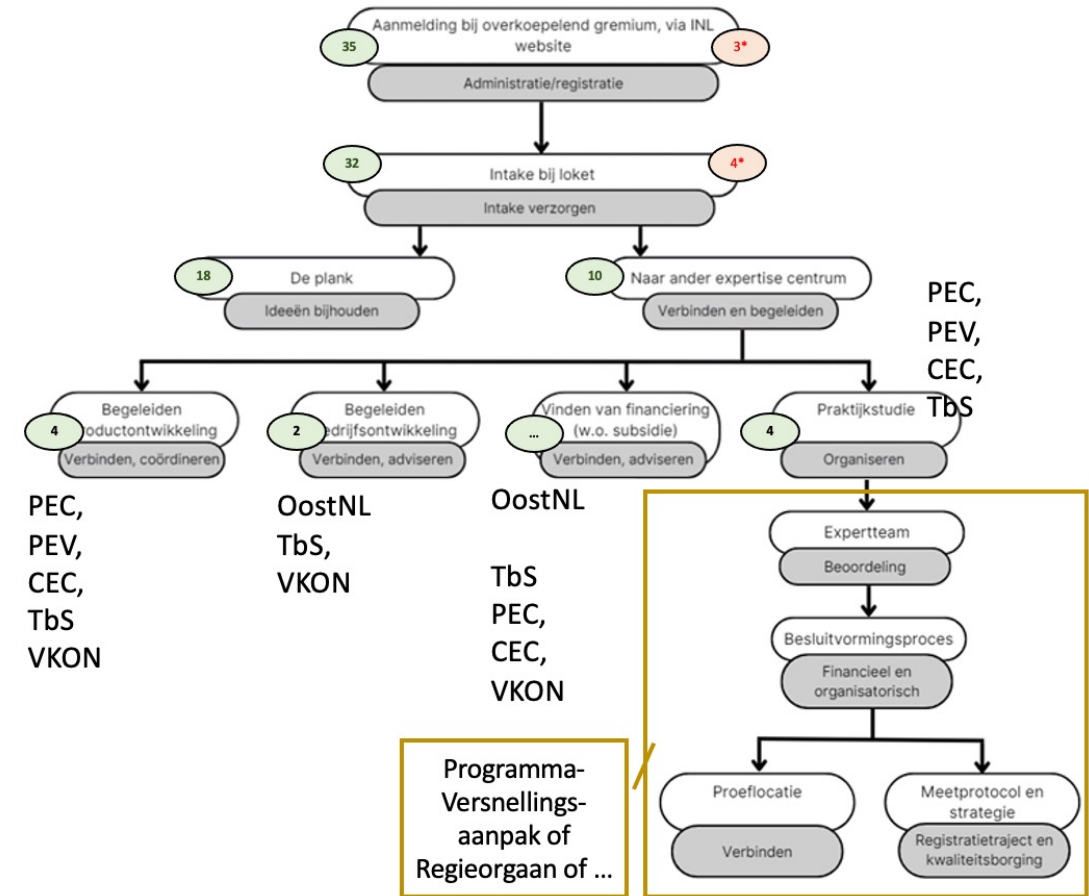

Waar je ook begint ... je komt ze alle vier weer tegen
zowel qua kansen als knelpunten!

I. Een innovatieloket: je hebt een oplossingsrichting of knelpunt, meldt je aan

- Ik heb een idee waar vind ik aansluiting met de praktijk en met laatste ontwikkelingen?
- Hoe vind ik medestanders, deskundigen, mensen met aanvullende oplossingen?
- Waar vind ik de pionierende boer, waar vind ik als boer een passende nieuwe oplossing?

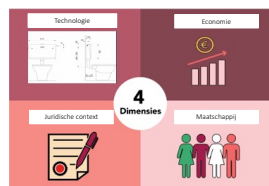
Er is een netwerk van kennis en ervaring beschikbaar. **Meldt je aan bij het Innovatie Netwerk Landbouw landbouw.nl!**

II. De meest urgente uitdaging nu: het ontwarren van een juridische knoop

“... de emissie van een stalsysteem kan niet met behulp van de Rav-emissiefactor met de vereiste zekerheid in kaart worden gebracht. Een berekening van de emissie met de Rav-emissiefactor voor desbetreffende stalsystemen kan nu niet zonder meer worden gebruikt voor een natuurvergunning”.

Gevolg: nieuwe oplossingen voor emissiereductie zijn (nog) niet inzetbaar als onderdeel van het verkrijgen van een natuurvergunning.

Waar wordt die juridische knoop ontward? O.a.:

Landelijk: Taakgroep Sensoren en Datasystemen (Regieorgaan)

Een veelomvattend landelijk programma met brede samenwerking (vanuit het Regieorgaan) en:

- Een juridische coördinator: Harm
- Een coördinator emissiemetingen Albert
- Data coördinator: Job

3 sensor en data onderzoekplekken ingericht

Nieuw meetprotocol voor gesloten stallen overhandigd

Samenwerkende provincies: oplossingen zoeken voor vergunningsverlening met praktijkpilots als beginpunt

- Een netwerk van juridisch deskundigen
- Thematafel sensoren en meetsystemen ondersteunen pilots t.a.v. borgen van resultaten op het erf.
- Doel: eerste positieve jurisprudentie in 2024

Provincie Noord-Brabant: validatie in de praktijk - het meten is weten programma

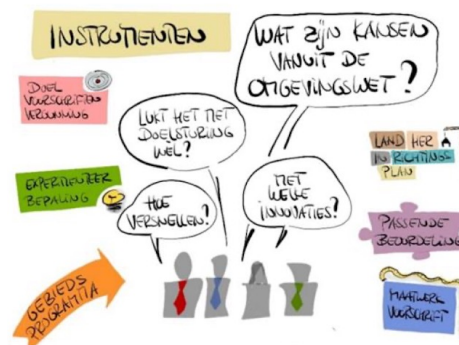
Doelsturing of een passende beoordeling, hoe zou het kunnen werken?

- 25 boerenbedrijven
- Jaar lang gemeten en gevalideerd
- Ontwikkeling protocollen en dashboards

Het moet werken voor boer, omgevingsdienst, gemeente, en meetinstantie of -bedrijf.

White Paper over de mogelijkheden van de Omgevingswet is binnenkort beschikbaar met bv perspectief voor doelsturing op stal, bedrijfs- en gebiedsniveau.

III. Het economische perspectief blijft nog een zoekplaatje: **de hoogste kwaliteit voor de laagste prijs?**

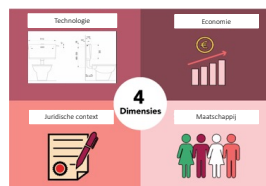
Waar verdient een boer een investering of hogere kosten weer terug? Er zijn hypothesen, maar wie maak ze waar?

- Ontwikkelaars: kostenbesparingen en additionele verdienmodellen;
- Is er een kans t.a.v. verhandelen van emissierechten?
- Waar ligt fin. ruimte in de de keten?
- Subsidie is goedkoper dan afkopen;
- De boer als leverancier groenblauwdiensten (provincies en gemeentes).

Je hebt nog wat nodig om deze hypothesen waar te maken!

- NCM, REFERM
- Fieldlab FoodValley Waardeert, Fieldlab het Groene Hart
- Het weghalen van innovatierisico bij de boer werken de veehouderijsectoren samen aan een oplossing

Op Al Jazeera 25 feb: "Producing ecologically has huge benefits for the health and the planet, but it costs more for the farmers, and so to achieve the agroecological transition, agricultural markets need to be protected."

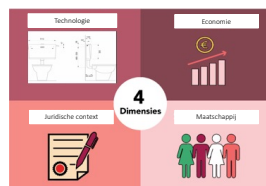
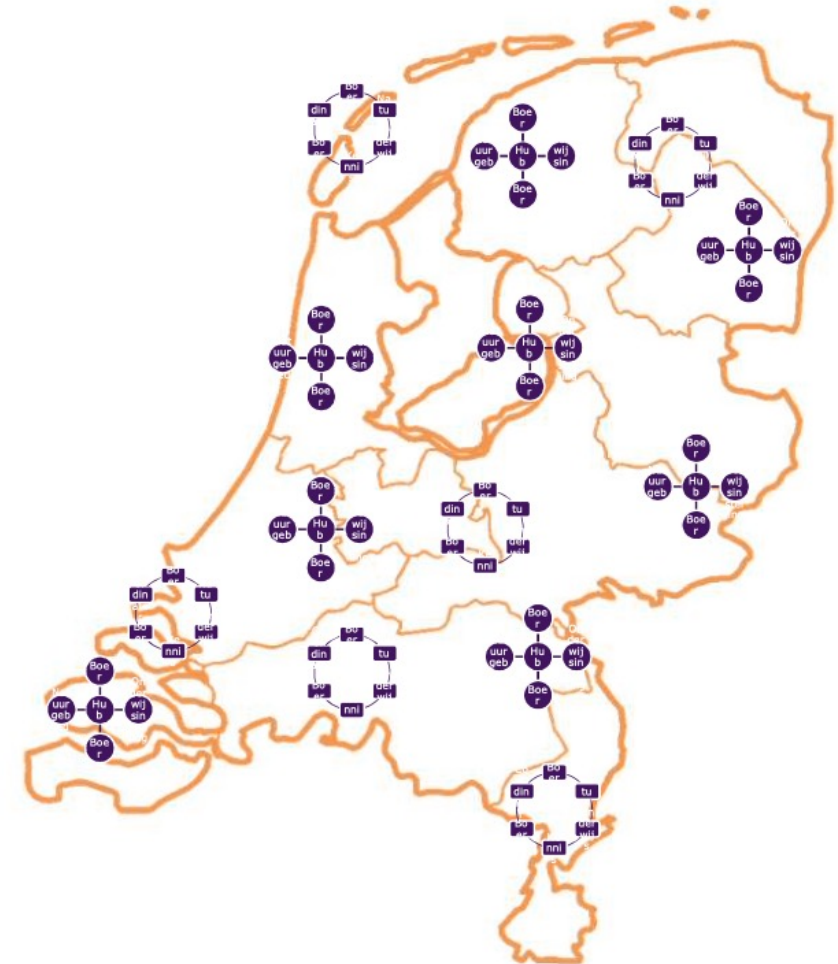
IV. Maatschappelijke opgaven komen samen in het gebied: het gebiedsgerichte fieldlab

In het gebied komen alle opgaven samen incl. het belang van een economisch vitaal platteland!

Er valt dus veel te leren in de gebieds-processen

Er worden 12 gebiedsgerichte fieldlabs opgezet om o.a. dit vraagstuk op te pakken: hier wordt in een gebied en in de praktijk samengewerkt aan perspectief.

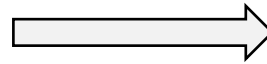
Los vervolgens de problemen op daar waar ze thuishoren; zie de groenblauwe kerstboom op dia 4!

Het is typisch complex en lastig!

- Het is nooit af
- Is niet op voorhand te overzien
- Kent veel betrokkenen
- Raakt verschillende en veranderende belangen, normen en waarden.

En gaandeweg veranderen
doelstellingen, verwachtingen,
oplossingsrichtingen, betrokkenen
en zienswijzen geheid!

Gelukkig zijn er mensen (boeren, ambtenaren, ontwikkelaars) op die opstaan en er toch wat van maken!

Veel dank EN ...

Betrokken of op weg
van nieuw idee naar
een passende
oplossing?

Meld je aan op
[www.innovatie-
netwerk-landbouw.nl](http://www.innovatie-
netwerk-landbouw.nl)

Of stuur een mail naar:
[veehouderij@innovatie-
netwerk-landbouw.nl](mailto:veehouderij@innovatie-
netwerk-landbouw.nl)

AN IDEE NAAR INNOVATIE

Loket

Het aanspreekpunt
voor nieuwe ideeën

Proeftuin

Proberen, leren,
perfectioneren en demonstreren

Voorbeeldbedrijf

De proef in de praktijk

Onderzoek

Kennis- deling

Ondersteuning, financiering,
kennisdeling en netwerken

